

Командир ЗРК NASAMS про ППО зсередини й побажання окупантам: «Здохніть вже та заберіться на свої краї болота»

[Читати на розмові](#)

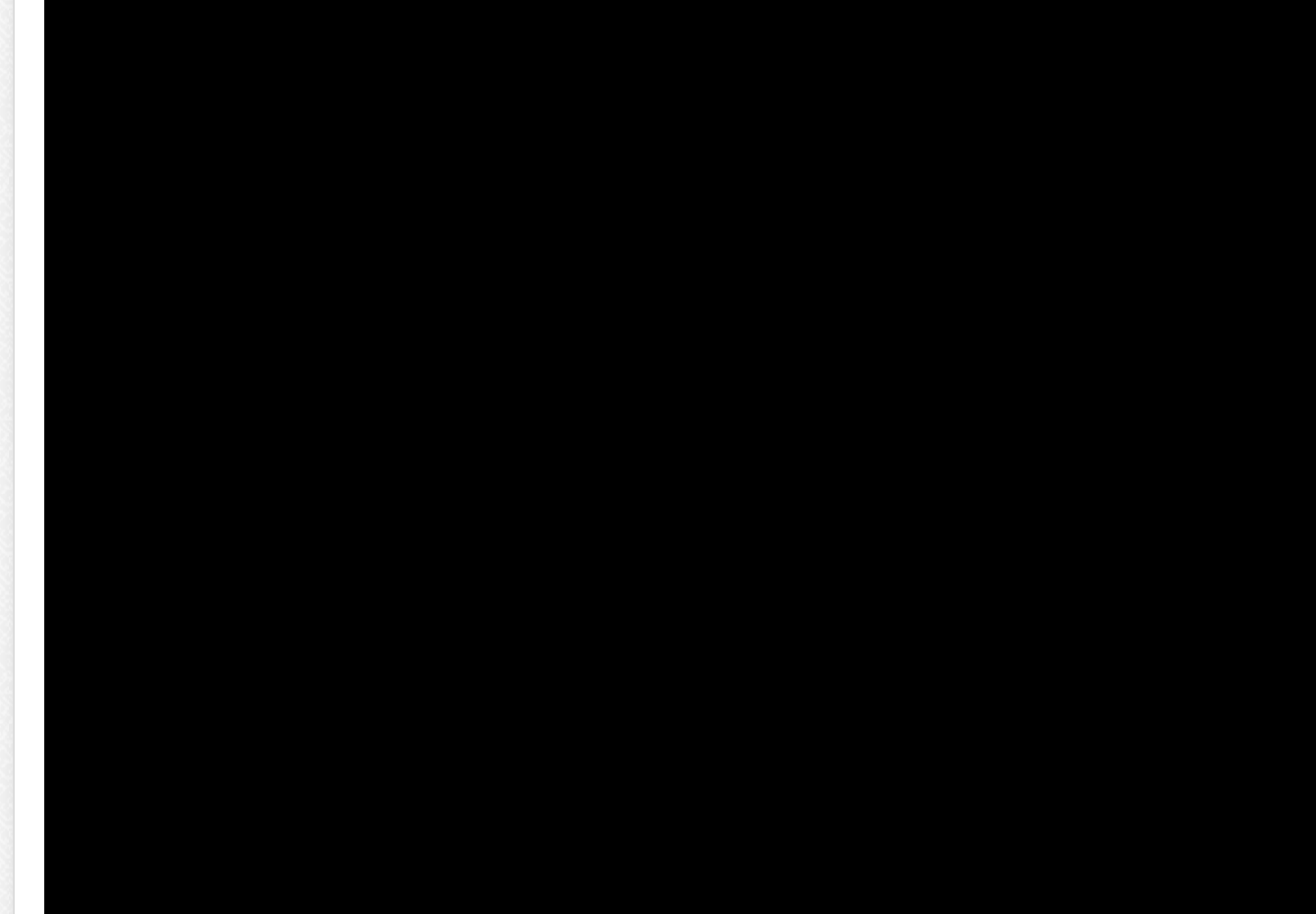

Командир ЗРК NASAMS про ППО зсередини й побажання окупантам: «Здохніть вже та заберіться на свої краї болота»

На війні в Україні використовуються найновіші технології й озброєння, а самі українці вже довели, що є видатними воїнами. Але як зсередини великає робота найкращих військових професіоналів світу?

Видавання Platfor.ma яка бере участь у проєкті United24 Media «Професія — воїн», розповідає те, що не увійшло у відео.

Позивний «Барон» — командир дивізіону NASAMS, який захищає українське небо. Це зенітний комплекс середньої дальності, розроблений у співпраці Норвегії та США. Його офіційно використовують 13 держав, а США навіть доручили цьому ЗРК захист білого дому. «Барон» розповів про роботу зенітника зсередини та те, як зарекомендував себе у масштабних протиповітряних боях один із найсучасніших комплексів ППО у світі.

Я навчався у військовому ліцеї з посиленою фізичною підготовкою. Після цього вступив до Харківського національного університету Повітряних сил, відчився там п'ять років і пішов служити на зенітний ракетний комплекс С-300.

Перший пуск у моєму житті був із цього ЗРК у 2018 році. Тоді на полігоні Ягорлик, зараз тимчасово окупований південь Херсонщини, ми знищували тренувальну ціль — радянський безпілотник Ту-143 «Рейс». Якщо чесно, було навіть трохи страшно, все гуділо, ревіло. Але зате коли почалася повномасштабна війна, для нашого підрозділу здійснювати пуск уже не було чимось новим.

Навчитися збивати

Одного разу подозвонив командир бригади й повідомив, що я з побратимами їду в Норвегію навчатися на NASAMS. Перші слова, які я почув від західних інструкторів, були такими: «Зараз ми навчимо вас працювати на NASAMS. А потім придемо в Україну, щоб вже ви розповіли нам, як воювати на NASAMS».

Два тижні були вступні лекції й теорія, тиждень — бойове злагодження і практика — виліти, імітовані удари, протиповітряні бої... Мотивація проїти все якнайшвидше була шалена. Тоді якраз почалася чергова хвиля масованих ракетних ударів по Україні.

Ми бачили по телевізору, як росіяни руйнують будинки, об'єкти критичної інфраструктури, як гинуть наші люди. Десь всередині навіть було відчуття провини, що ми, зенітники, зараз знаходимося у безпечній Норвегії, а маємо бути в Україні. Проте розуміли важливість нашої місії — ми перші українці, котрі опановують західні зенітні ракетні комплекси. Ми перші привеземо їх в Україну і підсилюмо протиповітряну оборону держави.

Тож загалом навчання на NASAMS зайняли у нас три тижні, хоча стандартна програма підготовки оператора — 6 місяців. Якщо ти розумієш принципи роботи зенітної системи, то не так вже й складно. Реалізація у західній техніці інша, але самі принципи випромінювання і наведення ракет ті ж самі.

Потім ми забрали у Польщі своє «казізо», повернулися на ньому в Україну, зарядили ракети, розгорнулися в новому позиційному районі, і тільки лягли відпочити — «Тушки» злетіли й пустили ракети. Ми одразу включилися і почали працювати. Зробили сім пусків і знищили сім крилатих ракет. Результат — 100%. Непогоно для першого бою?

Робота — зенітник

NASAMS — це нова зброя, яка раніше ніде масштабно не застосовувалась. Ніхто не знав, які проблеми можуть виникати під час активного її використання. Тому що раніше в операторів цього ЗРК було так: умієш техніку, працюєш в умовах випромінювання, пошукав цілі, цілей нема, все добре, вимкнувся — і все. Але у нас скажений настрій, і яка б техніка не була, вона може не витримати. І завдяки досвіду українських зенітників розробник NASAMS компанія Kongsberg вже вчепила конструктивні зміни в цей комплекс. Тобто його вже вчепили модернізувати, зв'язавши на нашій рекомендації.

Наприклад, заряджений NASAMS — це шість ракет, які в умовах масованого ракетного обстрілу вистрілюються дуже швидко. Раніше перезаряджання займало годину-півтори, зараз набагато менше. Не можемо казати, як саме, це нововведення нашого підрозділу, але зараз всі користуються цією схемою і час скоротився ну дуже сильно. Бували випадки, що ми здійснювали 16 пусків, тобто два рази перезаряджались прямо під час завдань проти противника повітряного удару. Хлопці знову готували пускові буквальню під ракетами.

NASAMS може збивати весь спектр аеродинамічних цілей, тобто літаки, гелікоптери, крилаті ракети, БПЛА. Не може збивати тільки балістичні та аеробалістичні цілі.

Найбільш жирна ціль — це X-101. Ми не знаємо її реальну ціну, але якщо орієнтуватися на дані Forbes, то це \$10-12 млн. У нас була бойова робота, коли ми знищили вісім X-101 за один раз. Потім сиділи й рахували, скільки це квартир у Києві.

Скільки коштує один пуск NASAMS? Залежить від того, яку ракету використовувати. Це ж модульна система, може бути скажений асортимент боєприпасів. Існують і такі, що коштують майже як пуск Patriot. Щоправда, у нас їх немає, ми в основному працюємо ракетами AIM-9X Sidewinder, їхня ціна в американських відкритих джерелах — \$400 тис. Звісно, будь-яка зенітна керована ракета — це високотехнологічна дорога зброя, їх просто не буває дешевих. Але тут треба розуміти, що навіть Shaheed може завдати набагато більше шкоди на значно більшу суму, якщо він влучить у ціль. Не кажучи вже про людські життя.

Скільки цілей NASAMS може теоретично збити? У нас рекорд за пусками — 16 за один бій, про який я вже казав. На жаль, ми тоді знищили тільки 12 цілей з 16. Але загалом рекорд — це 12 з 12.

Ми рахуємо всі збиті цілі та малюємо герби за кожну. У нас на рахунок вже понад 250 гербів.

ЗРК може промахнутися з багатьох причин. Скажімо, крилаті ракети типу X-101 використовують РЕБ, використовують пасивні завади у вигляді металевих дилідей, які вони вистрілюють. Плюс зараз противник почав застосовувати теплові пастки, тобто стріляє з ПЗРК вже дуже важко влучити в ціль. Ніка зенітна зброя, ніякий виробник не дасть 100% гарантію влучання. Не існує комплексу, який знищує 100 зі 100.

Іноді на прийняття рішення є буквально кілька секунд. Усе залежить від того, на якій відстані ми побачимо ціль. Якщо це відносно далеко, то я буду уточнювати у командира порядок дій — чи це буду працювати я чи інший підрозділ. Якщо ціль, як ми кажемо, «вирінає» переді мною на дальності 5-10 км, то я сам ухвалюватиму рішення, бо це дійсно питання секунд.

Хороший зенітник — це живий зенітник. В ідеалі у нього ще й є справний зенітний ракетний комплекс і є чим стріляти. Але з цим у нас бувають проблеми через перебої з поставками ракет від західних партнерів. У мене було багато ситуацій, коли ми бачили цілі, а стріляти вже не було чим. Бувало, що на мене йшло 9 крилатих ракет, а в мене в запасі лише 3 пуски. Добре, коли поруч є підрозділ, який може підстрахувати сектор відповідальності.

У зенітників немає такого поняття як «робочий день». Ми весь час займаємося обслуговуванням локатора, регламентними роботами, ремонтом, виконанням завдань. Є воїни на пускових установках, на командному пункті дивізіону, є ті, хто займається безпосереднім прикриттям на великокаліберних кулеметах, є охорона, зв'язок. Зенітний ракетний комплекс — це колективна зброя. І це зброя, який постійно потрібна увага, інакше вона може підвести. У мене був випадок, коли поруч шили цілі, а від холоду на генераторі злетів патрубок з паливом. На ходу все ремонтували, поки крилаті ракети були в повітрі. Потім вони ще й розвернулися у мій бік, але, на щастя, ми якраз встигли все поладогити й успішно відпрацювати.

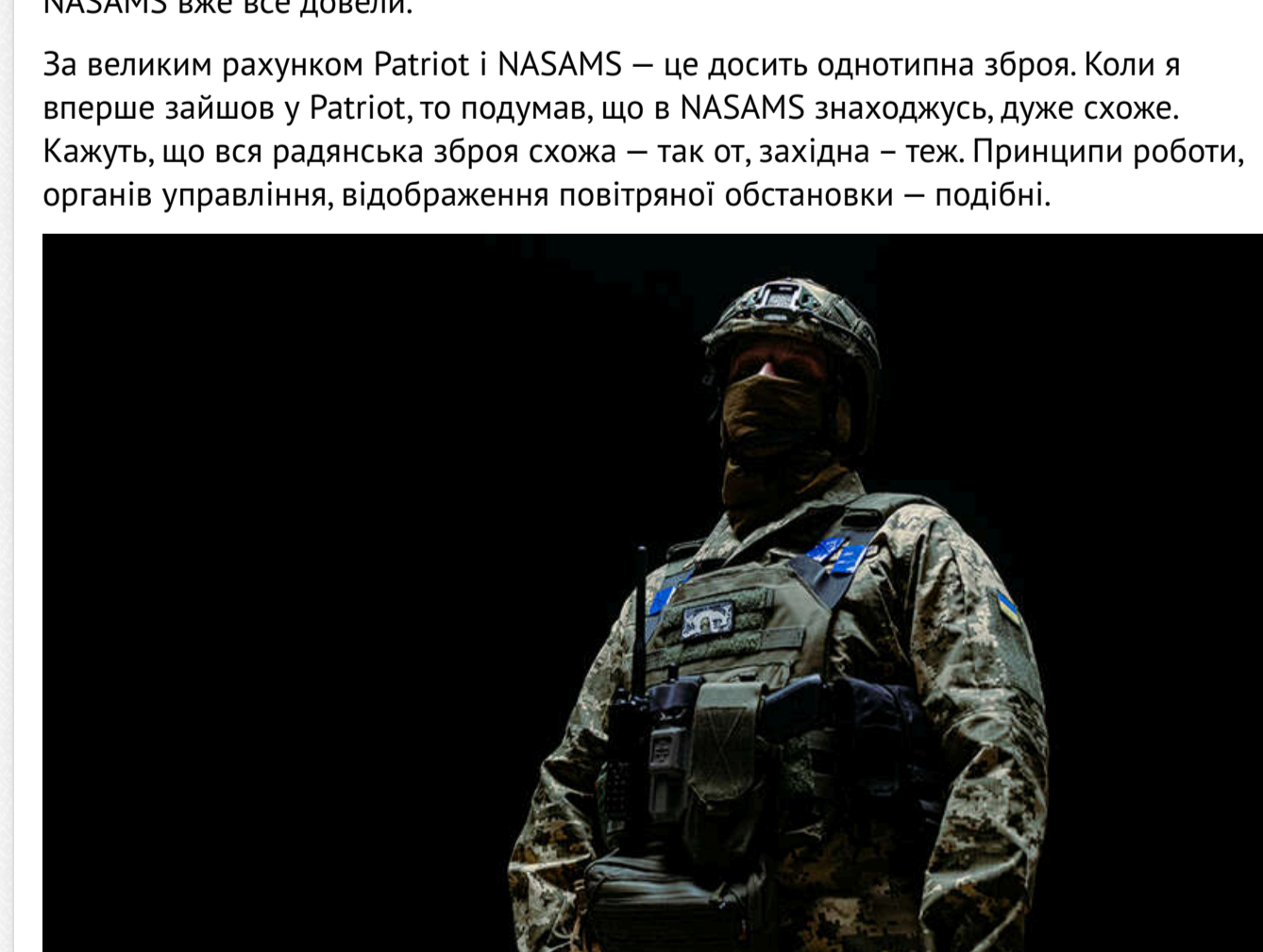
Навіщо на ЗРК кулемет? По-перше, це заходи безпосереднього прикриття. Плюс ми використовуємо його проти ударних ракет. Так на командному пункті з'являються позначки збитих Shaheed. У складі того дивізіону є служба великокаліберного кулемета, яка в парі з таким же кулеметом Національної гвардії покладає крилату ракету. Зробити це — один шанс із тисячі, а воєни змогли.

У зенітників є свій сленг. Наприклад, ракети ми називаємо «олівці». Дерев'яні дрони, які противник використовує, щоб виснажувати нашу систему ППО, — це «табуретки». Хоча в інших бригадах, я чув, їх називають «кравчукками». Загалом багато сленгових виразів, але, якщо чесно, більшість із них цензурні.

Ідеальне ППО

Чи є найкраща зенітна ракетна система у світі? Мабуть, вона існує. Наприклад, комплекс THAAD може збивати цілі аж у стратосфері. Але це нова зброя, їх небагато навіть у самих американців. І все треба перевіряти в реальному бою. Patriot вже реально довів, що може збивати навіть «непобедиме аналоговетне» «Кинджали». Я сам тоді чув його роботу по нашій системі зв'язку, коли збили дві «Кинджали». Хоча росіяни все одно казали: «Та ні, українці нічого не збили», і навіть коли показали рештки їхньої ракети з отворами від Patriot: «То осьь феєки!» Тільки практика покаже, який комплекс дійсно хороший. Patriot і NASAMS вже все довели.

За великим рахунком Patriot і NASAMS — це досить однотипна зброя. Коли я вперше зайшов у Patriot, то подумав, що в NASAMS знаходжуся, дуже схоже. Кажуть, що вся радянська зброя схожа — так от, західна — теж. Принципи роботи, органи управління, відображення повітряної обстановки — подібні.

Система протиповітряної оборони України має бути розгалуженою. Не має сенсу ставити владок кордону з РФ стовпо Patriot, та нам їх ніхто стільки й не дасть. Але загалом найкраще різнні комплекси працюють разом. Скажімо, коли Patriot і NASAMS, IRIS-T, функціонують в команді, то можна казати, що повітряний простір дійсно закритий.

Також для захисту неба нам потрібні F-16. Спектр озброєння, яке використовують ці літаки, дозволяє їм теж працювати ефективно, але багато ракет проти не будуть долітати до зон відповідальності зенітних ракетних військ. F-16 гарно увійшлися в загальну систему протиповітряної оборони України.

Зараз українська система ППО — це гібрид із решток радянських систем і того сучасного, що нам передали західні союзники. Ми називаємо все це зоопарк. Але наші фахівці зуміли весь цей зоопарк зібрати, організувати — і тепер все це ефективно працює у загальній системі протиповітряної оборони. Чимало експертів казали, що це неможливо, але українцям вдалося.

Українські зенітники — це боги, особливо ті, хто служить на «Буках», С-300. Я не знаю, як ця техніка може досі працювати, але вона це робить. Точніше, її замищують. Коли я здійснююся з одним зенітником, питаю, як справи, що робите, завдяки відповідать: «Та от з технікою воюєш». Техніка, техніка, техніка, ремонт, ремонт. Радянський парк озброєння наших зенітних ракетних військ тримається тільки завдяки інженерно-технічному складу. Там сидить хлопець, якому 22 роки, й вже на повну читає ці надкладні електронні схеми, розуміє де, що, як, який сигнал йде.

С-300, С-400 — в принципі, непогані системи. Але ЗСУ вже не раз показували, як вони падають. Я сам працював на С-300. Цей комплекс має потужні ракети. Але в плані технологічності та зручності використання, не знаю, чи якіксь «Жигульки» на фоні Mercedes. Головна перевага росіяна — це великий запас зенітних керованих ракет і кількість підрозділів протиповітряної оборони. Тобто вони беруть не якістю, а кількістю.

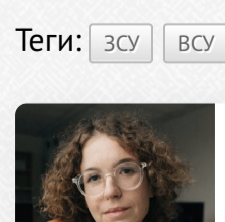
Зостанити часом росіяни змінили тактику ракетних ударів. Раніше вони могли здійснити масовану атаку на багато об'єктів по всій Україні — і це вже було надскладна задача для зенітників. Однак тепер вони обирають кілька об'єктів, і пускають все по них. Це значно перевагає нашу систему ППО, оскільки кількість ракет та сама, але тепер все летить на кілька цілей.

І наостанок — що б я хотів сказати ворогам? Здохніть вже і заберіться на свої краї болота.

Автор: [Юрій Марченко](#)

Джерело: [Platfor.com](#)

Теги: [ЗСУ](#) [ВСУ](#) [Війна](#) [Війна](#) [ППО](#) [ЗРК NASAMS](#)

Софія Ковальчук
 РЕДАКТОРКА СТРИЧКИ НОВИНИ

📅 21 липня 2024 г., 19:39   👁️ Переглядів: 2459   💬 Коментарі: 0

[Роздрукувати](#)   [Надіслати товаришу](#)

Коментарі:

comments powered by Disqus

Війна

Война ВСУ вторгнення
 Динаміка Трент Донбас ДП Зеленський ЗСУ Київ Київ коронавірус Корупція

Напад Росії на Україну Нападеніє
 Росии на Україну окупанти окупанти Порошенко Путин Росія

Россія св США Україна
 Україна ЧП Злидення коронавірус

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не ввідрозу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

[Голосувати](#)

[Показати результати опитування](#)
[Показати всі опитування на сайті](#)